

V Bruseli 31. októbra 2023
(OR. en)

14487/23
ADD 1
LIMITE
PV CONS 49
JAI 1346
COMIX 476

NÁVRH ZÁPISNICE
RADA EURÓPSKEJ ÚNIE
(spravodlivosť a vnútorné veci)
19. a 20. októbra 2023

VNÚTORNÉ VECI

POLITICKÁ SPRÁVA SCHENGENSKÉHO PRIESTORU („RADA PRE SCHENGEN“)

Nelegislatívne činnosti

3. Celkový stav schengenského priestoru

a) **Schengenský barometer**

13666/23

b) **Boj proti cezhraničnej trestnej činnosti, najmä
prevádzachtvu migrantov**

13901/23

výmena názorov

Rada vzala na vedomie informácie poskytnuté na zasadnutí zmiešaného výboru na úrovni ministrov (dokument 14607/23).

4. Implementácia interoperability

13707/23

výmena názorov

Rada vzala na vedomie informácie poskytnuté na zasadnutí zmiešaného výboru na úrovni ministrov (dokument 14607/23).

INÉ OTÁZKY TÝKAJÚCE SA VNÚTORNÝCH VECÍ

Nelegislatívne činnosti

9. Azyl a migrácia: vonkajší rozmer¹²

13996/23

výmena názorov

Rada uskutočnila výmenu názorov na vonkajší rozmer migrácie.

**10. Dôsledky situácie na Blízkom východe na vnútornú
bezpečnosť EÚ¹³**

výmena názorov

Rada uskutočnila výmenu názorov na dôsledky situácie na Blízkom východe pre vnútornú bezpečnosť EÚ.

¹ Výnimočne za prítomnosti štátov pridružených k schengenskému priestoru.

² K tomuto bodu boli prizvané agentúry EÚ Frontex, Europol a EUAA.

11. **Predchádzanie radikalizácii maloletých na internete:** 13718/23
súčasný stav a ďalšie kroky³
výmena názorov

Rada uskutočnila výmenu názorov na predchádzanie radikalizácii maloletých na internete.

12. **Rôzne**
a) **Ministerské fórum EÚ a západného Balkánu v oblasti** 11958/23
spravodlivosti a vnútorných vecí (Skopje 26. –
27. októbra 2023)
informácie predsedníctva

Rada vzala na vedomie informácie predsedníctva.

- b) **Poškodenie plynovodu Balticconnector a dátového** 14281/23
kábla
informácie Estónska a Fínska

Rada vzala na vedomie informácie Estónska a Fínska o prebiehajúcom vyšetrowaní nedávnych incidentov z 8. októbra týkajúcich sa kritickej podmorskej infraštruktúry.

- c) **Medzinárodná konferencia darcov o humanitárnom** 14225/23
odmínovaní na Ukrajine (Záhreb 11. – 12. októbra
2023)
informácie Chorvátska

Rada vzala na vedomie informácie, ktoré poskytlo Chorvátsko.

³ Na rokovanie o tomto bode bola prizvaná agentúra EÚ Europol.

Nelegislatívne činnosti

- 15. Útočná vojna Ruska proti Ukrajine: boj proti beztretnosti⁴** 13632/23
aktuálny stav

Rada vzala na vedomie súčasný stav a informácie predsedníctva, Komisie a Eurojustu o boji proti beztretnosti v súvislosti s útočnou vojnou Ruska proti Ukrajine.

- 16. Justičná spolupráca s Latinskou Amerikou v boji proti organizovanej trestnej činnosti:⁵** 13680/23
a) **Samit EÚ – CELAC (Brusel 17. – 18. júla 2023):**
nadviazanie
b) **Program Európy a Latinskej Ameriky na pomoc v boji proti nadnárodnej organizovanej trestnej činnosti (budúci projekt „EL PAcCTO 2.0“)**
aktuálny stav

Rada vzala na vedomie súčasný stav a informácie predsedníctva a Komisie o nadviazaní na samit EÚ – CELAC (Brusel 17. – 18. júla 2023) a o programe Európy a Latinskej Ameriky na pomoc v boji proti nadnárodnej organizovanej trestnej činnosti (budúci projekt „EL PAcCTO 2.0“).

- 17. Práca na zvýšení efektívnosti a kvality justičných systémov** 13684/23
výmena názorov

Rada uskutočnila výmenu názorov na úsilie o zvýšenie efektívnosti a kvality justičných systémov.

⁴ Na rokovanie o tomto bode bola prizvaná agentúra EÚ Eurojust.

⁵ K tomuto bodu bola pozvaný zástupca organizácie „EL PAcCTO 2.0“.

**18. Závěry o posílení postavení v digitální oblasti
a základních právech**
schválenie
*výmena názorov*⁶

13399/23 + COR 1
+ ADD 1

Rada schválila závěry o posílení postavení v digitální oblasti a základních právech a uskutočnila výmenu názorov na túto tému za účasti riaditeľa Agentúry pre základné práva. Vyhlásenia Bulharska, Maďarska a Poľska sú uvedené v prílohe.

19. Rôzne

a) Prístupenie EÚ k Istanbulskému dohovoru
informácie predsedníctva a Komisie

13773/23

Rada vzala na vedomie informácie predsedníctva a Komisie o pristúpení EÚ k Istanbulskému dohovoru.

**b) Rokovania medzi EÚ a USA o dohode o elektronických
dôkazoch**
informácie Komisie

Rada vzala na vedomie informácie Komisie o rokovaní medzi EÚ a USA o dohode o elektronických dôkazoch.

**c) Ministerské fórum EÚ a západného Balkánu v oblasti
spravodlivosti a vnútorných vecí (Skopje 26. –
27. októbra 2023)**
informácie predsedníctva

11958/23

Rada vzala na vedomie informácie predsedníctva o ministerskom fóre EÚ a západného Balkánu v oblasti spravodlivosti a vnútorných vecí, ktoré sa konalo 26. – 27. októbra 2023 v Skopje.

**d) Oznámenie o pláne EÚ na boj proti obchodovaniu
s drogami a organizovanej trestnej činnosti**
informácie Komisie

14114/23

Rada vzala na vedomie informácie Komisie o jej oznámení o pláne EÚ na boj proti obchodovaniu s drogami a organizovanej trestnej činnosti.

⁶ Na rokovanie o tomto bode bol pozvaný riaditeľ Agentúry pre základné práva.

Vyhlasenia k nelegislatívnym bodom B uvedeným v dokumente 13958/23

K bodu B č. 18:

Závery o posilnení postavenia v digitálnej oblasti a základných právach
schválenie
výmena názorov

VYHLÁSENIE BULHARSKA

„Bulharsko prikladá veľký význam téme posilnenia postavenia v digitálnej oblasti s cieľom chrániť a presadzovať základné práva v digitálnom veku, a preto by chcelo vyjadriť podporu navrhovanému návrhu záverov Rady o posilnení postavenia v digitálnej oblasti s cieľom chrániť a presadzovať základné práva v digitálnom veku.

V roku 2018 prijal bulharský ústavný súd rozhodnutie, v ktorom sa uvádza, že v Dohovore Rady Európy o predchádzaní násiliu na ženách a domácomu násiliu a o boji proti nemu (Istanbulský dohovor) sa propagujú právne inštitúty súvisiace s pojmom „rod“, ktoré sú nezlučiteľné s hlavnými zásadami bulharskej ústavy. Bulharská republika preto v súlade s uvedeným rozhodnutím ústavného súdu vyhlasuje, že krajina nemôže akceptovať ani pojem rodu, ani rodový prístup dohovoru Rady Európy alebo akéhokoľvek iného dokumentu, ktorý sa snaží rozlišovať medzi „pohlavím“ ako biologickou kategóriou (ženy a muži) a „rodom“ ako spoločenským konštruktom. Okrem toho sme pevne presvedčení, že pri riešení základných práv v kontexte Charty základných práv Európskej únie by Rada mala používať terminológiu charty.“

VYHLÁSENIE MAĎARSKA

„Maďarsko uznáva a podporuje rovnosť medzi mužmi a ženami v súlade so Základným zákonom Maďarska a s primárnym právom, zásadami a hodnotami Európskej únie, ako aj so záväzkami a zásadami vyplývajúcimi z medzinárodného práva. Rovnosť medzi ženami a mužmi je okrem toho zakotvená ako základná hodnota v zmluvách Európskej únie. Maďarsko v súlade s týmito skutočnosťami a so svojimi vnútroštátnymi právnymi predpismi vykladá pojmy „rod“ a „rodová digitálna priepasť“ v bodoch 5 a 8 záverov Rady o posilnení postavenia v digitálnej oblasti a základných právach ako odkazy na „pohlavie“ a „digitálnu priepasť medzi ženami a mužmi“.

Súhlas Maďarska s prijatím záverov Rady o posilnení postavenia v digitálnej oblasti a základných právach a s odkazmi na rôzne stratégie a akčné plány Európskej komisie a Rady Európy, ktoré sa v nich uvádzajú, nemožno vykladať ako všeobecné schválenie všetkých ohlásených opatrení, použitej terminológie, ako aj odkazov uvedených v týchto stratégiách a akčných plánoch, najmä ak majú tieto opatrenia, terminológia a odkazy konotácie, ktoré sú priamo spojené so stratégiou Komisie pre rovnosť LGBTIQ osôb na roky 2020 – 2025 a/alebo stratégie Komisie pre rodovú rovnosť na roky 2020 – 2025.“

VYHLÁSENIE POĽSKA

„Poľsko súhlasí s prijatím záverov o posilnení postavenia v digitálnej oblasti s cieľom chrániť a presadzovať základné práva v digitálnom veku, pričom oceňuje príspevok španielskeho predsedníctva k ich príprave. Poľsko skutočne súhlasí s názorom, že základné práva sú základným kameňom každej demokratickej spoločnosti a že ich ochrana online aj offline má zásadný význam pre rešpektovanie ľudskej dôstojnosti.

Poľsko síce schvaľuje smerovanie záverov, spochybňuje však niektoré ustanovenia, ktoré sa pokúšajú zaviesť vymedzenie trestného činu „nenávisťného prejavu“ a používať vágny pojem „rod“.

Treba poznamenať, že v článku 2 a článku 3 ods. 3 Zmluvy o Európskej únii, článku 10 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a článku 23 Charty základných práv EÚ sa výslovne odkazuje na rovnosť medzi ženami a mužmi a uvedené články neobsahujú pojem „rod“, ale „pohlavie“. Pojem „rod“ nie je vymedzený v základnom práve EÚ, a preto je v členských štátoch EÚ chápaný nejasne a nejednoznačne. Toto konštatovanie vedie k jednoznačnému záveru, že nie je možné s dostatočnou istotou oddeliť alebo rozlíšiť používanie pojmu „rod“, ktoré by zabezpečilo jednotnosť výkladu. To znamená, že sa môže použiť na označenie biologického pohlavia, ale aj na označenie tzv. sociálno-kultúrneho pohlavia. Táto pochybnosť vedie k nemožnosti odstrániť okolnosti, za ktorých by bolo možné diskriminovať určité sociálne skupiny na základe ich biologického pohlavia. Právo každého na rovnosť pred zákonom a ochranu pred diskrimináciou je univerzálnym právom uznaným na medzinárodnej úrovni, ako aj v poľskom práve. Pojem „rod“ by sa však mal vykladať v súlade s poľským ústavným poriadkom a tradíciou, keďže podľa článku 33 ústavy sa Poľská republika snaží zabezpečiť rovnaké práva žien a mužov v rodinnom, politickom, sociálnom a hospodárskom živote. Poľská ústava neobsahuje žiadny odkaz na nevymedzený pojem „rod“. Zásada rešpektovania národnej identity členských štátov má v takom prípade prednosť pred výkladom v súlade s prevažujúcimi právnymi zásadami. Poľsko si preto vyhradzuje právo vykladať pojem „rod“ použitý v znení návrhu ako totožný s jednoznačným a ustáleným pojmom „pohlavie“ (v zmysle mužského a ženského pohlavia) v práve Európskej únie.

Takisto je dôležité uznať, že „nenávisťný prejav“ stále nie je súčasťou katalógu európskych trestných činov podľa článku 83 ods. 1 ZFEÚ. Význam pojmu „nenávisťný prejav“ je v každom členskom štáte nejasný a chápaný odlišne. Ustanovenia navrhované v záveroch, v ktorých sa „nenávisťný prejav“ vymedzuje ako „podnecovanie k násiliu a nenávisti“, ktoré môže viesť „k fyzickému násiliu, prenasledovaniu, zastrašovaniu, objektivizácii, obťažovaniu, sexuálnemu obťažovaniu a diskriminácii vrátane trestných činov z nenávisti“, preto môžu byť pokusom o obchádzanie postupu vyplývajúceho zo zmluvy a v skutočnosti sa usilovať o zavedenie vymedzenia pojmu „nenávisťný prejav“ do právneho poriadku EÚ v nelegislatívnych dokumentoch.

Okrem toho treba zdôrazniť, že vymedzenie „nenávisťného prejavu“ uvedené v záveroch nemôže byť pre žiadny členský štát právne záväzné. Okrem toho nemôže slúžiť ako základ pre výklad alebo odôvodnenie zo strany žiadneho súdneho orgánu. Nejednoznačný pojem „nenávisťný prejav“, ktorý sa používa v oficiálnych dokumentoch EÚ, môže ohroziť slobodu prejavu, a preto môže predstavovať porušenie práv a slobôd vyjadriť svoj názor.“

Vyhlasenia k nelegislatívnym bodom A uvedeným v dokumente 13959/23

K bodu A č. 5: **Vykonávacie rozhodnutie Rady, ktorým sa predlžuje dočasná ochrana prijatie**

VYHLÁSENIE ČESKEJ REPUBLIKY

„Podobne ako v iných členských štátoch, a najmä v prvej línii, Česká republika poskytuje od samého začiatku ruskej invázie na Ukrajinu bezprecedentnú pomoc osobám utekajúcim pred vojnou. K 15. októbru 2023 sa z takmer 600 000 (571 511) registrovaných žiadateľov v Českej republike stále nachádza viac ako 360 000 osôb požívajúcich dočasnú ochranu (podiel 8,7 % aktívnych registrácií v EÚ), čo zodpovedá 3 % jej obyvateľstva. Keďže každý mesiac sa v krajine registruje ďalších 8 000 nových žiadateľov, Česká republika zostáva v prepočte na obyvateľa najviac postihnutým členským štátom EÚ. Česká republika riadne vykonáva smernicu o dočasnej ochrane a súhlasila s jej predĺžením do marca 2025, a to aj preto, že je pevne presvedčená, že situácia si vyžaduje spoločnú európsku reakciu. Česká republika preto v súlade so závermi EUCO z 9. februára a 30. júna 2023 očakáva, že Komisia poskytne ďalšiu primeranú a flexibilnú finančnú podporu s cieľom pomôcť zmierniť súvisiacu finančnú záťaž na vnútroštátnej úrovni (podľa údajov OECD vynaložila Česká republika iba v roku 2022 na pokrytie súvisiacich nákladov na živobytie, vzdelávanie a zdravotné služby tretiu najvyššiu sumu vo výške 1,96 miliardy EUR).“

VYHLÁSENIE POĽSKA

„Od samého začiatku ruskej invázie na Ukrajinu poskytujú členské štáty EÚ potrebnú pomoc utečencom utekajúcim pred vojnou.

Podľa údajov na platforme dočasnej ochrany (TPP) zasielaných prostredníctvom siete EÚ pre pripravenosť a mechanizmy krízového riadenia v oblasti migrácie k 10. októbru 2023 je odhadovaný počet aktívnych registrácií v 27 členských štátoch stále obrovský, t. j. 4 088 249. Jednou z hlavných krajín prijímajúcich osoby požívajúce dočasnú ochranu je Poľsko, v ktorom sa nachádza 957 175 osôb (23 % aktívnych registrácií v EÚ). Podľa odhadov OECD vynaložilo Poľsko 8,36 miliardy EUR na podporu utečencov z Ukrajiny len v roku 2022 (vrátane vzdelávania, sociálnych dávok, zdravotnej starostlivosti, ubytovania a iných). Je to najvyššia suma spomedzi všetkých členských štátov OECD.

Poľsko nepochybuje, že Ukrajina a jej občania si zaslúžia našu solidaritu, preto nie je proti predĺženiu dočasnej ochrany, ale ako krajina, ktorá je prílevom utečencov z Ukrajiny najviac zaťažená, vyzývame Európsku komisiu, aby poskytla primerané a flexibilné financovanie v súlade so závermi zo zasadnutia Európskej rady 9. februára 2023. Existujúca podpora z rozpočtu EÚ nezodpovedá rozsahu potrieb.“